

te, at han (C. E. Møller) ved bestandig at bruge Ordet „vistnok“ gjorde det tvivlsomt, om han vidste, at det, han paastod, var vist, og jeg maa ogsaa oprigtig talt antage, at det har for mig været i høi Grad tvivlsomt, om han rigtig vidste det, som han søgte at fremstille som det, der var „vist nok“; thi jeg kan ikke troe, at han med noget Skin af Rimelighed kan vide, at de, der have skullet fastsætte, hvormegret Udbytte af Sæd et vist Areal, drevet paa en vis Maade, kunde give, skulde have taget Hensyn til, hvorledes Priserne kunde være paa den nærmeste Handelsplads. Det skulde være besynderligt, om de, der ikke havde med Britsbestemmelserne at gjøre, men kun skulde bestemme, hvor stort det Udbytte af Sæd kunde være, som skulde erstattes, og som hidtil havde været taget i Kjøbenhavn, skulde komme til at spørge: hvilken er Prisen? er den dyrere i Kjøbenhavn end i Marhuus? det kan umulig have ligget for. Det vilde dog være besynderligt at sige: Eftersom Sæden er dyrere i Kjøbenhavn end i Marhuus, saa maa en Trave Sæd i Omegnen af Kjøbenhavn give mindre i Tiende end en Trave Sæd i Jylland. Saaledes er omtrent det ærede Medlems Raisonnement; det var det, han holdt for var „vist nok“, men han sagde det paa en saadan Maade, som om han selv ikke var ganske sikker paa, om virkelig Tiendecommissionerne havde baaret sig saaledes ad. Jeg troer, at det med Hensyn til Tiendeydelsen er ganske rigtigt, at man seer at localisere Prisen. Spørgsmaalet med Hensyn til Tiendeydelsen er at finde den Pris, som paa vedkommende Sted og nærmeste Handelsplads kan udbringes af de i et vist givet Aar i Egnen frembragte Kornvarer. Hvad derimod Contractforholdet angaaer, saa ere vi igjen paa et andet Gebeet. Det er ganske vist, at den, som har afsluttet en Contract under den Forudsætning, at de og de Maaneder skulde lægges til Grund og det og det Omraade skulde tages i Betragtning ved Bestemmelsen af Prisen, bliver stillet ganske anderledes, naar man lægger andre Maaneder til Grund og tager et andet Omraade. Dermed komme vi igjen tilbage til det, som jeg troer er Hovedsagen, at der ikke kan gives den samme Lov for Bestemmelsen af Capitelstarten

med Hensyn til Contracter og med Hensyn til Tienden. — Den ærede Hovedforslagsstiller meente, at det ikke var nødvendigt at optage det i Loven, som jeg har foreslaaet til § 4, idet der i en kongelig Resolution staaer det Samme, og denne Lovs sidste § holder i Agt alle de bestaaende Love og Anordninger, som ikke ved selve Loven forandres; men fordi denne § holder de bestaaende Love og Anordninger i Hævd, bliver det dog altid et tvivlsomt Spørgsmaal, om den kongelige Resolution er meer end en kongelig Resolution, om den er en Lov. Det er et af de tvivlsomme Spørgsmaal, som allerede flere Gange have været til Forhandling her i Salen, og det vil altid for mig være noget uvidt, om Regeringen ikke kunde forandre den kongelige Resolution ved en ny kongelig Resolution og indføre en anden Form for Maaden at opgjøre Capitelstarten paa. Hvad der staaer i Loven kan ikke forandres; men det er for mig altid tvivlsomt, om det, der staaer i en kongelig Resolution, som slet ikke er Andet end, om man vil, et Expedient, et Middel til at faae ud af de opgivne Priser en Middelpriis, i og for sig er bindende, og om en saadan Bestemmelse ikke atter kan forandres ved en kongelig Resolution. Dersom det ikke er Tilfældet, bliver jo mit Vædringsforslag af ringere Betydning; men jeg havde troet, at det var rigtigere, at Loven tillige viste, hvorledes denne Dpregning skulde skee, og at den bandt til, at den skulde skee paa en bestemt Maade og ikke paa nogen anden.

Indenrigsministeren: Den ærede Rigsdagsmand, der satte sig i dette Dieblif, har to Gange tildeels støttet hvad jeg har fremført, nemlig, at der ved denne Sags Behandling maa tages Hensyn til de Contracter, som ere indgaaede under den bestaaende Tilstands Herredømme; jeg siger tildeels; thi han har gjort en Forskiel, som jeg ikke ganske forstaaer, mellem Contracter paa den ene Side og Tiendeforholdene paa den anden Side. Det kan dog umulig glemmes, at vi for det Første have en Mængde Tiendecontracter, og det er ligesaagodt Contracter som andre Contracter, og dernæst have vi Tiendekjendelser.